

Հովհաննէս Թումանյան

Անիծած հարսը

Վաղ ժամանակ մի հայ շենում
Մի հարգևոր հարսն է լինում:
Նըրա բերնից՝ կեսուր–կեսառ
Չէին լըսել մի շունչ, մի բառ,

Չէին տեսել շուրթը մի օր...
Էսպես խոնարհ ու հարգևոր:
Մի օր մենակ օդում նըստած
Իր ճոխ մազերն արձակ թափած,
Ազատ, անփույթ սանրում, հյուսում,

Հետն էլ ձենով երգ էր ասում:

«Աշխարհքը բանտ,
Մեջը անբախտ
Ես մի գերի անխընդում.
Միրուն շորեր,

Ջահիլ օրեր
Ի՛նչ եմ անում էս բանտում:

Էրնե՛կ ծըտին,
Ճյուղքի միջին

Ծրվելում է, թրթրոում,

Թրոշում՝ սիրած

Ընկերն առած,

Ազա՛տ, կանաչ արտերում:

Ա՛խ, սև ըլի,

Չըքվի, փըլի

Ծընված օրը աղջկա,

Ցավ ու խընդում

Փակված սրրտում,

Ծիծաղ չըկա, ախ չըկա...»

Մին էլ հանկարծ բացվեց դուռը,

Ու ներս մըտավ ծեր կեսուրը:

Հո՛, պո՛, պո՛, պո՛, կանչեց խեղճը,

Գետին պատռի՛, մըտնեն մեջը...

Հոպոպ դառնաս,

Անամոթ հարս:

Մի տե՛ս, մի տե՛ս,

Թե լըրբի պես

Գըլուխը բաց,

Ազատ նըստած՝

Ո՛նց է կանչում,

Չի ամաչում:

Լեզուդ լալկի,

Մագըղ թաղքի,

Գըլխիդ կըպչի

Սանրը միջի:

Ասավ–չասավ,
Մին էլ տեսավ՝
Սանրը գըլխին
Հարսն առաջին
Հոպոպ դառավ,

Երդկից թըռավ,
Ու վերացավ,
Վե՛ր, հեռացավ:
Էն էր ու էն.
Խեղճն էն օրեն

Հանդերն ընկած՝
Հոպոպ մընաց.
Միշտ էլ էն հին
Սանրը գըլխին,
Չալի՛կ-մալի՛կ,

Լեզուն լալիկ,
Անխոս ու լուռ,
Մոլո՛ր, տխուր:

Բայց երբ հանկարծ
Միտն է գալիս,

Որ գլխաբաց,
Երգ ասելիս՝
Իր կեսուրը
Բացեց դուռը,
Վեր է թըռչում

Սըրտատըրոփ

Ու դեռ ճըշում.

Հո՛ւ-պո՛ւպ... Հո՛ւ-պո՛ւպ...

1898